

การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติ สัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

วันที่รับบทความ: 11 กุมภาพันธ์ 2568

วันแก้ไขบทความ: 19 มีนาคม 2568

วันตอบรับบทความ: 26 มีนาคม 2568

ปาริฉัตร สุริยะ¹

อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ²

ปกรณ ปรียากร³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ 2) คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ และ 3) ปัจจัยการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ แรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้รับอนุญาตทำงานในจังหวัดสมุทรปราการ ประเภทกลุ่มแรงงานนำเข้าตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลประเทศเมียนมา (MOU) จำนวน 2,169 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน โดยวิธีของทาโร่ ยามาเน่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .917 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงานอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลอยู่ในระดับมาก และด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ (2) คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ (3) ปัจจัยการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน รองลงมา คือ ด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม และด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: สวัสดิการภาครัฐ; แรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมา; คุณภาพชีวิต; จังหวัดสมุทรปราการ

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 1761 ถนนพัฒนาการ แขวงพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

^{2,3} อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 1761 ถนนพัฒนาการ แขวงพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: Prcmill.wk@gmail.com

อีเมล: ² Orapin.piy@kbu.ac.th, ³ priyakornpakorn@gmail.com

Access to Government Welfare that Affects Quality of Life of Myanmar Migrant Workers Who Live in Samut Prakan Province

Received: 11 February 2025

Revised: 19 March 2025

Accepted: 26 March 2025

Parichat Suriya¹

Orapin Piyasakulkiat²

Prasarn Boonsobhak³

Abstract

This research aims to study: 1) Access to government welfare that affects quality of life of Myanmar workers living in Samut Prakan. 2) The quality of life of Myanmar workers living in Samut Prakan. and 3) The factors influencing access to government welfare that affect the quality of life of Myanmar workers living in Samut Prakan. This research is quantitative research. The participants were Myanmar permitted workers living in Samut Prakan, categorized type as imported labors under agreement between Thai and Myanmar governments, totaling 2,169 people. A sample group by Taro Yamane's method was collected from 338 people. The data were collected by a questionnaire with a confidence value of .917. The statistics used for analysis are frequency, percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing through multiple regression analysis.

The results of research found that: (1) The access to government welfare that affects the quality of life of Myanmar workers living in Samut Prakan in overall was at high level. When considering each aspect, it was found that employment and labor protection and health and medical care were at high levels, and fundamental rights were at moderate levels. (2) The quality of life of Myanmar workers living in Samut Prakan in overall was at a high level. When

Keywords: government welfare, Myanmar migrant worker, quality of life, Samut Prakan

Type of Article: Research Article

¹ Master's Degree Student, Master of Public Administration Program Graduate School Kasem Bundit University, 1761 Phatthanakan Road, Phatthanakan Subdistrict, Suan Luang District, Bangkok 10250

²⁻³ Advisor, Master of Public Administration Program Graduate School Kasem Bundit University, 1761 Phatthanakan Road, Phatthanakan Subdistrict, Suan Luang District, Bangkok 10250

Corresponding author Email: Prcmill.wk@gmail.com

Email: ² Orapin.piy@kbu.ac.th, ³ priyakornpakorn@gmail.com

considering each aspect, it was found that every aspect was at a high level, namely; physical health, mental health, society and environment. (3) The factors influencing access to government welfare that affects the quality of life of Myanmar workers living in Samut Prakan were employment and labor protection, followed by fundamental rights, and health and medical care, at a statistically significant level at .05.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยปัจจุบันประสบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มาจากอัตราการเกิดที่ลดลง และเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งส่งผลให้ตลาดแรงงานไทยต้องพึ่งพาแรงงานข้ามชาติเพิ่มขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (เอนพิกา ศรีอุตร, 2566) ซึ่งรัฐบาลไทยได้ผ่อนผันให้แรงงานข้ามชาติทั้ง 3 ประเทศ คือ เมียนมา ลาว และกัมพูชา จดทะเบียนขอใบอนุญาตทำงานได้ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2535 และทำการจดทะเบียนแรงงานต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทยที่ก้าวขึ้นมาเป็นฐานแห่งการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมทำให้เกิดความต้องการแรงงาน (ธนพัฒน์ พันธุ์สุข, 2559)

สำหรับแรงงานข้ามชาตินับเป็นฟันเฟืองสำคัญ โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรม ก่อสร้าง และงานบ้าน ในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง สิทธิและเสรีภาพของแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ควรได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และควรได้รับสิทธิในด้านสภาพการทำงานตลอดจนชั่วโมงการทำงาน วันหยุด วันลา การทำงานนอกเวลาปกติ และรวมถึงความปลอดภัยในการทำงาน มาตรการในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนในรูปแบบต่าง ๆ ของประเทศไทยซึ่งมีพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนตามสนธิสัญญา และอนุสัญญาหลายฉบับ ซึ่งมุ่งให้ความคุ้มครองสิทธิของแรงงาน 3 ด้าน คือ 1) ความเท่าเทียมในด้านโอกาสและการรักษาพยาบาล 2) ด้านนโยบายสังคม และ 3) ด้านการจ้างงานและที่พักอาศัย (รัฐสภาไทย, ม.ป.ป.) การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติเป็นหนึ่งในสนธิสัญญาและข้อตกลงองค์การแรงงานระหว่างประเทศ อีกทั้งการคำนึงถึงคุณภาพชีวิตตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก World Health Organization (1997) ที่กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้องตระหนักถึงและให้ความสำคัญตามหลักสิทธิมนุษยชน และป้องกันผลกระทบหลายประการที่จะตามมาในสังคมไทย จากการศึกษาของจิตติพร ฉายแสงมงคล (2567) พบว่า ในช่วงที่เกิดภาวะวิกฤติโควิด-19 ประเทศที่มีนโยบายแรงงานและสุขภาพ และระบบประกันสังคมที่เข้มแข็งอย่างเยอรมนี แทบไม่ต้องมีมาตรการพิเศษเพิ่มเติม ในขณะที่ประเทศอย่างสิงคโปร์ซึ่งมีกฎหมายไม่ครอบคลุมแรงงานข้ามชาติมากนักต้องใช้มาตรการสังคมสงเคราะห์แบบเฉพาะหน้ามากขึ้น โดยให้ภาคเอกชนที่ได้ประโยชน์จากแรงงานกลุ่มนี้มีส่วนร่วมรับภาระทางเศรษฐกิจ ส่วนมาตรการของเกาหลีใต้ แสดงให้เห็นว่าการผ่อนผันสถานะแรงงานข้ามชาติ ที่ไม่มีเอกสารช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรค และเป็นตัวอย่างการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติตอบสนองสถานการณ์วิกฤตได้ทันทั่วทั้งที่

ทั้งนี้ จากผลการศึกษาเกี่ยวกับแรงงานในประเทศไทย พบว่ายังมีการละเมิดสิทธิแรงงานอยู่ เช่น เรื่องค่าตอบแทน เรื่องสวัสดิการ แรงงานข้ามชาติบางส่วนทำงานในสถานประกอบการขนาดเล็ก เช่น คนรับใช้ในบ้านทำงานมากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน และไม่มีค่าล่วงเวลาและสวัสดิการใด ๆ สถานที่ทำงานบางแห่งมีการทำงานที่เสี่ยงการเกิดโรค โดยไม่มีอุปกรณ์ป้องกันให้แรงงาน เช่น แรงงานก่อสร้าง และแม่บ้านทำความสะอาด โรงพยาบาล (วันสนันท์ ปันคำ, 2558) ต่อมาในช่วงการระบาดของโควิด-19 มีการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสิทธิของแรงงานต่างด้าวยังไม่มีรูปแบบ/กลไกที่ชัดเจนหรือการดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมตามแผน/กิจกรรมที่กำหนดร่วมกันที่จะนำไปสู่รูปแบบปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายและ

สนับสนุนการดำเนินงานการบูรณาการทำงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมระดับจังหวัด/อำเภอ (ภักจิโรชิตี สมหนองและสืบพงศ์ สุขสม, 2567) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ด้วยเหตุที่แรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่เข้ามาทำงานในจังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนแรงงานที่เพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี แม้มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานต่างด้าวและมีการจัดสวัสดิการเพื่อแรงงานต่างด้าว แต่การบริหารจัดการสิทธิแรงงานต่างด้าวยังไม่ชัดเจน และยังไม่ครอบคลุมสิทธิของแรงงาน ซึ่งอาจนำมาซึ่งปัญหาคุณภาพชีวิตแรงงานและขยายในวงกว้างที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยโดยรวมได้

ดังนั้น ประเด็นปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐเป็นประเด็นสำคัญที่ควรศึกษาเพื่อทราบถึงผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ และส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการแรงงานข้ามชาติ และสิทธิต่าง ๆ ที่แรงงานข้ามชาติพึงได้รับให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ครองสิทธิเหล่านี้เข้าใจและสามารถเข้าถึงสิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
2. ศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
3. ศึกษาปัจจัยการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พุทธศักราช 2541 (ราชกิจจานุเบกษา, 2541) พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พุทธศักราช 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2561 อนุสัญญาว่าด้วยการอพยพเพื่อการทำงาน (แก้ไข) คริสต์ศักราช 1949 (พุทธศักราช 2492) แรงงานต่างด้าวจะได้รับสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ จากภาครัฐ โดยผู้วิจัยได้มุ่งเน้นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของแรงงานข้ามชาติ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน 2. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และ 3. ด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม และในส่วนของคุณภาพชีวิตศึกษาตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านร่างกาย (Physical Domain) 2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) 3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship) และ 4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เฉพาะพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือ แรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้รับอนุญาตทำงานในจังหวัดสมุทรปราการ ประเภทกลุ่มแรงงานนำเข้าตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลประเทศเมียนมา (MOU) จำนวน 2,169 คน (สถิติข้อมูลแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาในจังหวัดสมุทรปราการ ไตรมาส 2 ปี 2567 สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ)

ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้ศึกษาใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2567 ถึงเดือนธันวาคม พุทธศักราช 2567

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการว่าอยู่ในระดับใด
2. ทราบถึงคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการว่าอยู่ในระดับเกณฑ์ใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในด้านใด
3. ทราบถึงปัจจัยการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการว่ามีปัจจัยใดบ้าง
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการแรงงานข้ามชาติ สิทธิต่าง ๆ ที่แรงงานข้ามชาติพึงได้รับให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการแรงงานข้ามชาติ

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2554) ได้ให้ความหมาย สวัสดิการแรงงาน หมายถึง การบริการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่หน่วยงานหรือองค์กรจัดให้มีขึ้นเพื่อให้บุคคลที่อยู่ในองค์กรนั้น ๆ ได้รับความสะดวกสบายในการทำงานมีความมั่นคงในอาชีพหลักประกันที่แน่นอนในการดำเนินชีวิต หรือได้รับประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เป็นประจำ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจที่ดี รวมถึงความสามารถของตนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ สำหรับการจ้างงานแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยมีกฎหมายคุ้มครองแรงงานโดยได้กำหนดการได้รับสวัสดิการทางสังคมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พุทธศักราช 2541 พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พุทธศักราช 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2561 และอนุสัญญาว่าด้วยการอพยพเพื่อการทำงาน (แก้ไข) คริสต์ศักราช 1949 (พุทธศักราช 2492) มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อพยพเข้าเมืองอย่างถูกกฎหมายภายในดินแดนของตนอย่างดี ไม่น้อยไปกว่าที่ได้ปฏิบัติต่อชนชาติตนเอง และโดยไม่มีการแบ่งแยกเกี่ยวกับสัญชาติ เชื้อชาติ ศาสนา หรือเพศ มีสาระสำคัญ คือ มุ่งให้ความคุ้มครองสิทธิของแรงงาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน การจ้างงานที่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การบริหารจัดการการ

ทำงานของแรงงานข้ามชาติที่นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้าง เช่น การมีสัญญาจ้างงาน การปฏิบัติงานที่เท่าเทียมกัน เวลาการทำงานเป็นไปตามที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกัน การมีวันหยุด วันลา เวลาพัก และการได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม 2) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล กองทุนประกันสังคม โดยสิทธิประโยชน์ที่นายจ้างต้องขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติเป็นผู้ประกันตน และสิทธิประโยชน์กรณีเจ็บป่วยหรือประสบอันตราย ทุพพลภาพ ตาย คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน เป็นต้น และ 3) ด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กฎหมายแรงงานมีการกำหนดให้นายจ้างปฏิบัติกับลูกจ้างอย่างเป็นธรรม กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิวันหยุด การจำกัดชั่วโมงการทำงานสิทธิการพักผ่อน สิทธิได้รับความปลอดภัยจากการทำงาน

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

กรมสุขภาพจิต (2567) เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านร่างกาย (Physical Domain) คือ การรับรู้สภาพทางร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย ความสามารถในการทำงาน เป็นต้น

2) ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

3) ด้านสังคม (Social Relationship) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นหรือตนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม

4) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี เป็นต้น

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำเสนอในส่วนก่อนหน้า สามารถกำหนดกรอบแนวคิดได้ดังแสดงในภาพ 1

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงานส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
2. การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
3. การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐด้านสิทธิพื้นฐานในสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ แรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มแรงงานนำเข้าตาม (MOU) จำนวน 2,169 คน (สำนักงานจัดหางานจังหวัดสมุทรปราการ, 2567) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 338 คน และเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 340 คน และใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยการเลือกเก็บข้อมูลจากแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ที่ยินดีให้ข้อมูลและมีความสะดวกในการตอบแบบสอบถามจนครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มีผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผลการทดสอบพบว่ามีความ IOC มากกว่า 0.5 ค่าความเชื่อมั่นสอดคล้องภายในโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .917 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 ถือว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพ สอดคล้องและเหมาะสมนำไปใช้ได้ (Cronbach, 1970) โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ สวัสดิการภาครัฐ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน 2. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และ 3. ด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านจิตใจ 3. ด้านสังคม และ 4. ด้านสิ่งแวดล้อม

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมา และความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 1

แสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม

การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติ สัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล
1. ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน	3.70	0.794	มาก
2. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	3.66	0.818	มาก
3. ด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม	3.36	0.927	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.57	0.653	มาก

(*n*=338)

จากตาราง 1 แสดงถึงการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก ($M = 3.57$, $SD = 0.653$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงานอยู่ในระดับมาก ($M = 3.70$, $SD = 0.794$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลอยู่ในระดับมาก ($M = 3.66$, $SD = 0.818$) และด้านสิทธิพื้นฐานในสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.36$, $SD = 0.927$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 2

แสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม (*n*=338)

คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติ	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล
1. ด้านร่างกาย	3.63	0.809	มาก
2. ด้านจิตใจ	3.62	0.788	มาก
3. ด้านสังคม	3.53	0.784	มาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.52	0.751	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.57	0.642	มาก

จากตาราง 2 แสดงถึงคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 3.57$, $SD = 0.642$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ($M = 3.63$, $SD = 0.809$) รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ ($M = 3.62$, $SD = 0.788$) ด้านสังคม ($M = 3.53$, $SD = 0.784$) และด้านสิ่งแวดล้อม ($M = 3.52$, $SD = 0.751$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 3

ทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

สวัสดิการภาครัฐ	Unstandardized	Standardized	<i>t</i>	<i>p</i> -value
	Coefficients	Coefficients		
	<i>B</i>	Beta (β)		
(Constant)	.570		4.322	.000*
สวัสดิการภาครัฐ				
ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน	.321	.033	9.857	.000*
ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	.207	.032	6.397	.000*
ด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม	.320	.033	9.628	.000*
<i>R</i>	<i>R</i> ²	Adjusted <i>R</i> ²	Std. Error	<i>F</i>
.788	.621	.617	.397	177.900

* p -value ≤ 0.001

จากตาราง 3 เมื่อวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .788 และสามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการได้ร้อยละ 62.1 จากด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน ($B = .321$, $t = 9.857$, p -value = .000) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ($B = .207$, $t = 6.397$, p -value = .000) และด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม ($B = .320$, $t = 9.628$, p -value = .000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์เท่ากับ $\pm .39$ โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y} = .570 + .321(X_1) + .320(X_3) + .207(X_2)$$

ให้ $\hat{Y}$ แทน คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

X_1 แทน ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน

X_2 แทน ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

X_3 แทน ด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพ 2 สามารถอธิบายถึงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยว่า คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติ สัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ เกิดจากการเข้าถึงสวัสดิการทางสังคมที่ภาครัฐจัดให้ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน งานที่ได้รับมอบหมายให้ทำเป็นไปตามสัญญาที่ได้ตกลงไว้กับนายจ้าง ได้รับการคุ้มครองและดูแลเรื่องความปลอดภัยในขณะปฏิบัติงาน รวมถึงชั่วโมงในการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมเป็นไปตามสัญญาที่ได้ตกลงไว้กับนายจ้าง ในด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล โดยนายจ้างมีการทำประกันสังคมและประกันสุขภาพให้แก่ลูกจ้างในระยะเวลาตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด และการได้รับข้อมูลการใช้บริการประกันสังคมและประกันสุขภาพจากภาครัฐหรือนายจ้าง รวมถึงการได้รับการบริการสิทธิประกันสังคมหรือประกันสุขภาพมีความเสมอภาค ในด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม นายจ้างมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับลูกจ้าง นายจ้างมีเครื่องแต่งกายชุดปฏิบัติงานมอบให้ลูกจ้าง รวมถึงนายจ้างได้จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสะดวกในการปฏิบัติงาน ซึ่งการเข้าถึงสวัสดิการเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติ

สรุปผลการวิจัย

1. การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม ตามลำดับ

2. คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านร่างกาย รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐสำหรับแรงงานข้ามชาติส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านสิทธิพื้นฐานในสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลจะเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยอธิบายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ มีการได้รับมอบหมายงานที่ทำเป็นไปตามสัญญาที่ได้ตกลงไว้กับนายจ้าง รวมถึงการทำให้ประกันสังคมและประกันสุขภาพให้แก่ลูกจ้างในระยะเวลาตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งนายจ้างมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับลูกจ้าง มีการเอาใจใส่ห่วงใยทั้งเรื่องสุขภาพและครอบครัวของลูกจ้าง สอดคล้องกับการศึกษาของ พระบิสิ่นา พิลาวงส์ (2565) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดสวัสดิการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานลาว ในเขตนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการศึกษาพบว่า การจัดสวัสดิการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานลาวมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ค่อนข้างดี แรงงานมีความรู้สึกพอใจกับงานที่ตนทำ ได้รับค่าจ้างที่เหมาะสมกับสภาพงานที่ทำ และทำให้ชีวิตดีขึ้น มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น มีเงินใช้จ่ายสำหรับตนเอง มีรายได้มาจุนเจือครอบครัวทำให้มีเงินส่งกลับบ้านให้พ่อแม่และครอบครัวที่อยู่ทางบ้านได้ใช้จ่ายอีกด้วย

2. คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ มีคุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย โดยพบว่าแรงงานข้ามชาติมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์รับประทานอาหารที่ดีเพียงพอต่อร่างกาย ด้านจิตใจ แรงงานรู้สึกมีความสุข และมีสมาธิในการทำงาน ด้านสังคม สามารถปรับตัวในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ ด้านสิ่งแวดล้อม แรงงานมีการได้รับการสาธารณสุขปลอดภัยเพียงพอครบถ้วน สอดคล้องกับการศึกษาของ โอฬาร ถิ่นบางเตียว (2567) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจ้างงานและคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติ โดยรวมมีความพึงพอใจต่อค่าจ้างที่ได้รับ มีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน ได้รับการยอมรับและดูแลจากนายจ้างในระดับที่น่าพอใจ บางกรณีพบว่านายจ้างยอมรับ

แรงงานข้ามชาติเหมือนสมาชิกในครอบครัว ให้พักอยู่ร่วมกันกับนายจ้าง บางรายมีที่พักให้ส่วนตัว มีอาหารให้ 3 มื้อ และนายจ้างคอยช่วยเหลือดูแลในยามเจ็บไข้ไม่สบาย

3. การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ อภิปรายรายการผลการศึกษาโดยเฉพาะในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงานส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้** สอดคล้องกับแนวคิดของ ยูนันท์ ตามกาล และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคุณภาพชีวิตและการทำงานของแรงงานข้ามชาติในอุตสาหกรรมการประมงและต่อเนื่องประมงในประเทศไทย” ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตและคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้นมากกว่าเดิม จากการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายที่มีการคุ้มครองดูแลแรงงานต่างด้าวที่มีความเท่าเทียมและไม่แตกต่างกับแรงงานชาวไทย แรงงานต่างด้าวมีการรับรู้และเข้าถึงสิทธิที่ตนเองจะได้รับมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มของแรงงานภาคประมง ถือเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานที่มีความแตกต่างจากเดิม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วีระ เกียบและศิริช ศรีโสภากุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง “สถานการณ์และความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว” จากการศึกษพบว่า สถานการณ์คุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวมุ่งงานดี ๆ มีความมั่นคง สามารถย้ายถิ่นฐานการทำงานไปยังจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทยได้อย่างอิสระ เปิดโอกาสให้แรงงานแต่งตั้งตัวแทนเจรจาต่อรองเรียกร้องสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อลดทอนปัญหาการเผชิญหน้าความขัดแย้งรุนแรงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง การให้สวัสดิการต่าง ๆ โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์ทดแทนวันหยุดประจำสัปดาห์ จัดหาที่พักให้แรงงานอย่างทั่วถึง

สมมติฐานที่ 2 การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้** สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิภา ชูปวา และช่วงชัย ชูปวา (2564) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ” ผลจากการศึกษาพบว่า สิทธิในการรักษาพยาบาลและการเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

สมมติฐานที่ 3 การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐด้านสิทธิพื้นฐานในสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้** สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยูนันท์ ตามกาล และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคุณภาพชีวิตและการทำงานของแรงงานข้ามชาติในอุตสาหกรรมการประมงและต่อเนื่องประมงในประเทศไทย” ผลจากการศึกษาพบว่า ในด้านสิทธิพื้นฐาน นายจ้างได้ดูแลให้ลูกจ้างแรงงานต่างด้าวอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีที่พักที่ปลอดภัย สะดวกพอสำหรับลูกจ้าง ได้รับค่าแรงโดยวิธีการที่ตรวจสอบได้ มีการดูแลสุขภาพ การทำงานมีความปลอดภัย สามารถติดตามและรับรู้ข่าวสารความเป็นไปของโลกรอบ ๆ

ตัวสื่อสารพูดคุยกับคนในครอบครัวที่อยู่ห่างไกลได้ผ่านเทคโนโลยี มีวันหยุดพักและเวลาว่างที่สามารถทำกิจกรรมส่วนตัวตามที่ต้องการได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการจ้างงานและคุ้มครองแรงงาน ควรมีการจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับวันหยุดพักผ่อนประจำปี วันลาภิก และวันลาป่วยอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นหนึ่งสิทธิที่สำคัญของแรงงานที่จะช่วยสร้างสมดุลระหว่างการ ทำงานและชีวิตส่วนตัว รวมถึงการดูแลสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ อีกทั้งควรมีการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำงานให้มากขึ้น ซึ่งช่วยให้แรงงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดใน กระบวนการทำงาน

2. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ควรมีการจัดการเข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมป้องกัน โรคต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ชุมชนสามารถรับมือกับปัญหาสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงการจัดบริการตรวจสุขภาพประจำปี ประจำปี เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยลดการแพร่ระบาด และส่งเสริมสุขภาพโดยรวมในชุมชนได้

3. ด้านสิทธิพื้นฐานในสังคม ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น การนำเที่ยว การจัดเลี้ยงประจำปี ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างความสุข ความผูกพันที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน อีกทั้งการจัดสวัสดิการด้านอาหาร ที่ถูกสุขอนามัย และที่พักอาศัยให้แก่งูกจ้าง เป็นการดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ที่ดีให้ลูกจ้าง ซึ่งจะส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการทำงาน สุขและความสะดวก และยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัด สมุทรปราการ เท่านั้น ซึ่งแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาในพื้นที่อื่น อาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป ควรมีการขยายพื้นที่ในการทำวิจัยให้กว้างมากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ทำการศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้ใน พื้นที่อื่นในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จะทำให้เกิดการต่อยอด องค์ความรู้เรื่องคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาในพื้นที่อื่น ๆ ที่กว้างขวางมากขึ้น

2. ควรทำการศึกษาการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐและคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติในสัญชาติอื่นที่ เข้ามาทำงานในประเทศไทย เพื่อให้เห็นถึงข้อเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติ ต่อไป

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพด้วย โดยใช้การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่มีรายละเอียดและเป็นข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น และเป็นข้อมูลเพิ่มเติมที่แท้จริง หลากหลาย นำไปสู่แนวทางการ แก้ไขปัญหาได้

เอกสารอ้างอิง

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2554). *สวัสดิการแรงงาน*.

<https://www.labour.go.th/index.php/hm8/81-2011-06-02-15-06-22>.

กรมสุขภาพจิต. (2567). *เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย*.

<https://dmh.go.th/test/whoqol/>

จิตติพร ฉายแสงมงคล. (2567). นโยบายสุขภาพเพื่อรับมือโควิด-19ในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ: กรณีศึกษา สิงคโปร์ เยอรมนี และเกาหลีใต้. *วารสารความเป็นธรรมทางสังคมและความเหลื่อมล้ำ*, 5(2), 1-19.

ธนพัฒน์ พันธุ์สุข. (2559). “ปัญหาแรงงานต่างด้าวกับการละเมิดสิทธิ”. *วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 5(2), 114-125.

พระบิสิ่น่า พิลาวงส์. (2565). การจัดสวัสดิการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานลาว ในเขตนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *มจร การพัฒนาลังคม*, 7(3), 51-65.

พระราชกำหนด. (2561). *การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม*

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561. <http://www.doe.go.th/prd/assets/>

[upload/files/legal_th/3ad8fb156a32cbb000e303125ced6af7.pdf](http://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/legal_th/3ad8fb156a32cbb000e303125ced6af7.pdf).

ภาคจิรัชโชติ สมหนอง และสืบพงศ์สุขสม. (2567).การบริหารจัดการสิทธิของแรงงานต่างด้าวในช่วงสถานการณ์ วิกฤติโรคระบาดโควิด-19. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 8(1), 438-483.

ยุรนนท์ ตามกาล, อุไรวรรณ รุ่งไธัญ และศรีฐา อ่อนแก้ว. (2562). *การศึกษาคุณภาพชีวิตและการทำงานของแรงงานข้ามชาติในอุตสาหกรรมประมงและต่อเนื่องประมงในประเทศไทย*. รายงานผลการวิจัย สถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ราชกิจจานุเบกษา. (2541). *พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. เล่มที่ 115 ตอนที่ 8ก*. <http://legal.labour.go.th/images/law/Protection2541.pdf>.

รัฐสภาไทย. (ม.ป.ป.). *การคุ้มครองแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชน*. 16 มิถุนายน https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=74860&filename=index.

วันสนั่น ปินคำ. (2558). *การละเมิดสิทธิแรงงานของแรงงานต่างด้าวในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน*. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิพา ชูปวา และช่วงชัย ชูปวา. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 1(2), 30-39.

วีระ เกียบ และศิวัช ศรีโศกคงกุล. (2560). สถานการณ์และความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาในเขตจังหวัดสระแก้ว. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 189-204.

สำนักงานจัดหางานจังหวัดสมุทรปราการ. (2567). ข้อมูลสถิติการทำงานของคนต่างด้าว.

<https://www.doe.go.th/prd/alien/statistic/param/site/152/cat/82/sub/0/pull/category/view/list-label>.

สำนักงานพัฒนามาตรฐานแรงงาน. (2567). อนุสัญญาว่าด้วยการอพยพเพื่อการทำงาน (แก้ไข) ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492). <http://tls.labour.go.th>.

एमพิกา ศรีอุตร. (2566). แรงงานข้ามชาติ: ชีวิต สิทธิ และความหวัง.

<https://www.masscomm.cmu.ac.th>.

โอฬาร ถิ่นบางเตียว. (2567). การจ้างงานและคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี”. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 16(1), 51-70.

Cronbach, L. (1970). *Essentials of Psychological Testing* (3rd ed.). Harper & Row Publishers.

World Health Organization. (1997). *WHOQOL: Measuring Quality of Life*. Geneva: World Health Organization.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Harper and Row.